

PORADNIK PRAWNY

TARCZA ANTYKRYZYSOWA

część 3

dr Olena Krawczyk-Antoniuk

Szanowni Państwo,

W czasie kryzysu związanego z panującą epidemią COVID-19 szczególna rola przypada organizacjom pozarządowym. Niezmiernie ważne jest nasze zaangażowanie i empatia wobec osób, które nie potrafią same poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. W tym szczególnym czasie chcemy ułatwić dostęp do pomocy prawnej i obywatelskiej, albowiem zmian jest dużo i dotyczą wielu sfer życia, m.in. zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, podatków, pracy, szkół i urzędów.

Wiele osób poszukuje informacji dotyczących funkcjonowania m.in.: restauracji i barów, salonów fryzjerskich i kosmetycznych, siłowni i klubów fitness, hoteli oraz innych miejsc i instytucji, a także załatwiania różnych spraw urzędowych i sądowych, uzyskiwania świadczeń i zasiłków opiekuńczych oraz składania wniosków do ZUS, umawiania e-wizyt lekarskich i uzyskiwania e-recept, możliwości zawieszania spłaty kredytu, zagrożeń związanych z wyłudzeniem pieniędzy i danych "na koronawirusa", przestoju w pracy oraz sytuacji związanych ze zmniejszeniem, a nawet utratą dochodów.

Aby sprostać tym wszystkim wyzwaniom uruchomiliśmy w ramach nieodpłatnej pomocy i edukacji prawnej internetową kampanię informacyjną **#dogmapomoc**. Codziennie na naszym profilu na **Facebooku** mogą Państwo uzyskać wiele istotnych informacji pomocnych w odnalezieniu się w tej trudnej sytuacji.

Nasz zespół to grupa profesjonalistów - radców prawnych, adwokatów, prawników, doradców obywatelskich, mediatorów, ekonomistów a zarazem ludzi aktywnych, zaangażowanych, odpowiedzialnych i empatycznych, otwartych oraz kreatywnych, którzy dostrzegają w tym trudnym okresie potrzebę niesienia pomocy.

W przypadku pytań oraz potrzeby uzyskania porady prawnej zachęcamy do korzystania z usług Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego prowadzonych przez nasze Stowarzyszenie, których wykaz znajduje się na stronie internetowej: **www.dogma.org.pl**

W następstwie wprowadzenia w Polsce w dniu 20 marca 2020 r. stanu epidemii uchwalono pakiet ustaw zwanych *Tarczą antykryzysową*. Zakładano, że złagodzi ona skutki epidemii dla polskiej gospodarki. Jej deklarowanym celem jest ochrona zatrudnienia, zmniejszenie obciążeń i umożliwienie im zachowanie płynności finansowej w firmach.

1. Dofinansowanie przestoju i obniżonego etatu[1]

Niektórzy przedsiębiorcy-pracodawcy mają możliwość złożenia wniosku o wypłatę ze środków GFŚP przez okres maksymalnie 3 miesięcy (od dnia złożenia wniosku)[2] świadczeń na dofinansowanie wynagrodzenia objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy:

1) pracowników,

2) osób świadczących pracę na podstawie:

- umowy o pracę nakładczą,
- umowy zlecenia,
- innej umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Dofinansowanie:

1) nie obejmuje osób wykonujących umowy o dzieło,

2) pracowników, którzy w okresie wnioskowanym pobierają:

- wynagrodzenie za czas choroby,
- zasiłek z ubezpieczenia chorobowego.

Warunki otrzymania świadczenia:

1) spadek obrotów gospodarczych (spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym) liczony po 31 grudnia 2019r.:

---

[1] Art. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw wprowadził art. 15g do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Ustaw zmodyfikowana ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19.

[2] Rada Ministrów, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane, może wydać rozporządzenie przedłużające ww. okres ze względu na potrzebę przeciwdziałania skutkom gospodarczym COVID-19.

- w wysokości minimum 15% gdy porównujemy 2 miesiące 2019 r. w stosunku do 2 miesięcy 2020 r.,
  - w wysokości minimum 25% gdy porównujemy miesiąc do miesiąca w roku bieżącym,
- 2)** brak zaległości w podatkach i składkach na ZUS (społecznych, zdrowotnych i na fundusze) na dzień 30 września 2019r.,
- 3)** brak przesłanek do ogłoszenia upadłości,
- 4)** zawarcie porozumienia dla wskazanych grup zawodowych we wskazanym okresie, z pracownikami reprezentowanymi przez związki zawodowe lub z przedstawicielami załogi^[3] w przypadku gdy nie ma u pracodawcy związków zawodowych, o wprowadzeniu u pracodawcy:
- a)** przestoju ekonomicznego z zastrzeżeniem, że pracodawca za czas przestoju wypłaci pracownikom jedynie wynagrodzenie zasadnicze obniżone o 50%, nie niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy,
- b)** obniżenia wymiaru czasu pracy o 20%, ale nie więcej niż do ½ etatu.

Kopię zawartego porozumienia pracodawca powinien w ciągu 5 dni roboczych przekazać do PIP (właściwego okręgowego inspektora pracy). Przejście ekonomiczne z Tarczy różni się od przestoju z kp, co przedstawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Różnica między przestojem ekonomicznym z Tarczy a przestojem kodeksowym.

L.p.	Przejście kodeksowy	Przejście ekonomiczne z Tarczy 1.0
1.	art. 81 kp	art. 15g ust 6-7 Tarczy 1.0
2.	Pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia. W każdym przypadku wynagrodzenie to nie może być jednak niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.	6. Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

[3] Wydaje się, że powinny to być co najmniej 2 osoby.

L.p.	Prześciej kodeksowy	Prześciej ekonomiczny z Tarczy 1.0
		7. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust.6, jest dofinansowywane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy. Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek (...), było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku
3.	na czas trwania przestoju pracodawca może powierzyć podwładnym inną odpowiednią pracę, za której wykonanie przysługuje im przewidziane za tę pracę wynagrodzenie. Okres, na jaki można przenieść podwładnego do innej pracy, nie został ograniczony żadnym kalendarzowym terminem, może to być nawet okres przekraczający 3 miesiące (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 stycznia 1978 r., I PRN 178/77). Czas powierzenia innej pracy jest ograniczony czasem trwania przestoju, a po jego ustaniu pracownik automatycznie wraca do swoich normalnych obowiązków, objętych umową.	maksymalnie przez 6 miesięcy nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, chyba że pracodawca wcześniej przywróci czas pracy obowiązujący przed jego obniżeniem lub zakończy prześciej ekonomiczny pracownika, który był nim objęty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tekstu ustaw

Z Tabeli 1 wynika, że zastosowanie przestoju ekonomicznego z Tarczy 1.0:

1) daje pracodawcy możliwość obniżenia:

- każdemu pracownikowi wymiaru czasu pracy i wysokości wypłacanego wynagrodzenia niezależnie od jego wymiaru etatu – czyli z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy,
- dodatkowo ubiegania się o dofinansowanie z ZUS do wynagrodzenia niektórych pracowników,

2) powoduje, że ma zastosowanie zasada:

- 50% minimalnego wynagrodzenia (+ składki ZUS) jest dofinansowane z FGŚP,
- pozostałą część wynagrodzenia pokrywa pracodawca,

- FGŚP dopłaci do wynagrodzenia nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku (maksymalna kwota dofinansowania 2 132,59 zł),

3) powoduje, że pojawia się grupa osób, które nie otrzymają dofinansowania do obniżonego wynagrodzenia – dotyczy to sytuacji, gdy pracownik w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia przez pracodawcę wniosku zarabiał kwotę przekraczającą trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia (15 994,41 zł). Takiemu pracownikowi dofinansowanie nie przysługuje, a pracodawca i tak może mu obniżyć wynagrodzenie o 50%,

4) powoduje, że jeśli pracodawca obniża wynagrodzenie osobom korzystającym z urlopu macierzyńskiego/rodzicielskiego, to nie pracodawca czerpie z tego korzyści finansowe, tylko ZUS, który wypłaca od tej pory mniejsze świadczenia,

Wnioski o dofinansowanie z art. 15g Tarczy 1.0 składa się do dyrektora WUP, a dofinansowanie otrzymywane jest na okres maksymalnie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku ze środków z FGŚP.

Pracownik, na którego pracodawca otrzymał dofinansowanie z art. 15g Tarczy 1.0 jest chroniony przed wypowiedzeniem w trakcie pobierania przez pracodawcę świadczenia (czyli maksymalnie przez okres 3 miesięcy). Jeśli w tym okresie pracodawca wypowie temu pracownikowi umowę o pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy, wtedy to wypowiedzenie będzie niezgodne z prawem. Z pracownikiem, na którego pracodawca pobiera dofinansowanie można rozstać się tylko:

1) z powodu upływu czasu, gdy wygaśnie umowa o pracę,

2) gdy następuje rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracownika – bez zachowania okresu wypowiedzenia przez pracodawcę:

- z winy pracownika na podstawie art. 52 kp,
- bez winy pracownika na podstawie art. 53 kp,

3) bez zachowania okresu wypowiedzenia przez pracownika na podstawie art. 55 kp,

4) na podstawie porozumienia stron.

Pracodawca nie może brać dofinansowania wynagrodzeń z 2 źródeł, dlatego jeśli pracodawca otrzyma dofinansowanie z art. 15g Tarczy 1.0 to nie może wziąć dofinansowania z art. 15zzb Tarczy 1.0 od starosty.

Z dofinansowania wynagrodzeń z art. 15g Tarczy 1.0 mogą korzystać wszyscy pracodawcy, bez względu na swą wielkość.

O dofinansowanie wynagrodzeń przez Starostę powiatu z art. 15zzb Tarczy 1.0:

- 1) nie mogą ubiegać się duzi przedsiębiorcy,
- 2) mogą ubiegać się mikroprzedsiębiorcy oraz firmy z sektora MPS, w których nastąpił spadek obrotów. W tym wypadku tylko i wyłącznie porównuje się spadek łącznych obrotów z dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych:
  - przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r.
  - do analogicznych 2 kolejnych miesięcy 2019 r.
  - Wysokość dofinansowania zależy od wysokości spadku obrotów, co przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. *Wpływ spadku obrotów u przedsiębiorcy, na wysokość otrzymanego dofinansowania.*

L.p.	Wysokość spadku obrotów	Wysokość przysługującego dofinansowania
1.	30%	50% minimalnego wynagrodzenia + składki na ubezpieczenia społecznego pracodawcy
2.	50%	70% minimalnego wynagrodzenia + składki na ubezpieczenia społecznego pracodawcy
3.	80%	90% minimalnego wynagrodzenia + składki na ubezpieczenia społecznego pracodawcy

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie tekstu ustawy*

Jak wyżej wspomniano przy pobieraniu dofinansowania wynagrodzeń z art. 15g Tarczy 1.0 pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę z przyczyn ekonomicznych osobom, na które otrzymał dofinansowanie. Natomiast przy dofinansowaniu wynagrodzeń przez Starostę powiatu z art. 15zzb Tarczy 1.0 pracodawca ma obowiązek utrzymania stanu zatrudnienia, co oznacza, że nie powinien brać dofinansowania na tych pracowników, których umowy kończą się w tym okresie, w którym dofinansowanie pracodawca by pobierał.

2. Zwolnienie ze składek ZUS: wnioski tylko do dnia 30 czerwca 2020 r.

O zwolnienie ze składek ZUS (na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i fundusze) mogą ubiegać się:

- małe firmy zgłaszające do 9 osób do ubezpieczeń społecznych - zwolnienie dotyczy składek za przedsiębiorcę oraz pracujące dla niego osoby;
- samozatrudnieni, których przychód przekracza wprawdzie trzykrotność średniego wynagrodzenia (15 994,41 zł), ale ich dochody są niższe niż 7 tys. zł;
- duchowni będący płatnikami składek na własne ubezpieczenie;
- firmy zgłaszające do ubezpieczeń od 10 do 49 osób - w ich przypadku umorzeniem objąć można 50% kwoty składek wykazanej w deklaracjach rozliczeniowych z ZUS.

Ostatnim dniem, w którym pracodawca będzie mógł złożyć wniosek o zwolnienie ze składek jest 30 czerwca 2020 r.

W okresie zwolnienia ze składek prawo do świadczeń zdrowotnych i z ubezpieczeń społecznych za okres zwolnienia zachowują:

- przedsiębiorca, jeśli podlegał ubezpieczeniu chorobowemu na dzień 1 lutego 2020 r.,
- osoby pracujące dla przedsiębiorcy.

W jakiej wysokości przysługuje firmie zwolnienie z opłacania składek ZUS (50% czy 100%) jeżeli w dniu 29 lutego 2020 r. firma zatrudniała 13 osób (i zgłosiła 13 ubezpieczonych), a w marcu 2020 r. liczba ubezpieczonych podlegających składkom wyniosła łącznie 9 osób, bo 4 pracowników wzięło urlop bezpłatny?

Dla ustalenia wysokości zwolnienia z opłacania należności na ubezpieczenia społeczne ważne jest, kiedy firma zgłosiła się jako płatnik składek ZUS po raz pierwszy (zgłoszenia dokonuje się w ciągu 7 dni od zatrudnienia pierwszego pracownika lub powstania stosunku prawnego uzasadniającego objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi pierwszej osoby).

Jeżeli firma jako płatnik składek zgłosiła się przed dniem 1 lutego 2020r., wówczas przy ustalaniu wysokości zwolnienia ze składek ZUS

bierze się pod uwagę liczbę ubezpieczonych na dzień 29 lutego 2020 r. Na ten dzień firma zatrudniała powyżej 10 osób, dlatego we wszystkich miesiącach (marzec, kwiecień, maj 2020), pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków, przysługuje jej zwolnienie z opłacania należności na ubezpieczenia społeczne w wysokości 50% łącznej kwoty należności z tytułu składek wykazanych w deklaracji rozliczeniowej złożonej za dany miesiąc. Jeżeli firma zgłosiła się po raz pierwszy jako płatnik składek w lutym 2020 r. – liczbę ubezpieczonych ustala się na 31 marca 2020 r. Zwolnienie z opłacania należności z tytułu składek ZUS ustala się na podstawie deklaracji rozliczeniowej za dany miesiąc.

Przychody z tytułu zwolnienia z obowiązku opłacania składek nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Zatem przychody te nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym[4].

3. Wypłata świadczenia gwarantowanego z ZUS w wysokości 2 080 zł brutto

Świadczenie postojowe przysługuje:

- osobom prowadzącym działalność gospodarczą,
- osobom wykonującym umowy cywilnoprawne

Jest to świadczenie przyznawane maksymalnie trzy razy, w wysokości 2080 zł albo 1300 zł, które ma zrekompensować utratę przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej.

Warunki, które należy spełnić, aby skorzystać ze wsparcia:

- prowadzenie działalności gospodarczej rozpoczęto przed 1 kwietnia 2020 r.,
- nie zawieszono działalności, a przychód uzyskany w miesiącu przed miesiącem, w którym złożono wniosek o świadczenie postojowe był o co najmniej 15 % niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym,
- zawieszono działalność po 31 stycznia 2020 r.,
- brak innego tytułu do ubezpieczeń społecznych,

---

[4] Art. 31zx ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w brzmieniu obowiązującym od 18 kwietnia 2020 r.

- miejsce zamieszkania na terytorium Polski, obywatelstwo polskie lub prawo czasowego lub stałego pobytu na terytorium Polski,
- przestój w prowadzeniu działalności w następstwie COVID-19

Świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne (umowa agencyjna, umowa zlecenia, umowa o dzieło):

- wykonywanie umowy cywilnoprawnej zawartej przed 1 kwietnia 2020 roku;
- u zleceniodawcy lub zamawiającego przestój w prowadzeniu działalności w następstwie COVID-19;
- brak innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, np. nie jest się pracownikiem;
- miejsce zamieszkania na terytorium Polski, obywatelstwo polskie lub prawo czasowego lub stałego pobytu na terytorium Polski,

Zleceniobiorca:

1) musi złożyć zleceniodawcy lub zamawiającemu oświadczenie, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o kwocie przychodów z innych umów.

2) jeżeli zawarł więcej niż 1 umowę cywilnoprawną, oświadczenie składa zleceniodawcy lub zamawiającemu odrębnie dla każdej umowy.

Do wniosku musi zostać dołączona kopia umowy cywilnoprawnej.

Świadczenie postojowe nie stanowi przychodu dla osoby fizycznej, ponieważ podlega zwolnieniu z opodatkowania na podstawie art. 52m ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W związku z tym dofinansowania nie należy uwzględniać w rozliczeniach podatkowych.

Przepisy ustawy nie uregulowały sposobu wykorzystania uzyskanego dofinansowania, a zatem nie warunkują obowiązku zwrotu świadczenia od sposobu jego wykorzystania. Przedsiębiorcom i osobom wykonującym umowy cywilnoprawne określonego rodzaju przysługuje świadczenie, jeśli spełniają ustawowe wymogi.

Do zwrotu świadczenia z odsetkami zobowiązana jest tylko osoba, która pobrała dofinansowanie w sposób nienależny na podstawie następujących przesłanek:

- świadczenie przyznano lub wypłacono na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie,
- świadczenie wypłacono osobie innej niż osoba uprawniona, z przyczyn niezależnych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Ulgi w opłacaniu składek

Skorzystanie z niżej wymienionych ulg nie wyklucza możliwości skorzystania z innych form wsparcia w ramach Tarczy antykryzysowej:

a) ulga w opłacaniu składek bez opłaty prolongacyjnej - odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek (RDU):

- wniosek można złożyć w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii oraz w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu,
- dla każdego płatnika składek, który opłaca składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne,
- jeśli wniosek złożony przed terminem płatności składek - brak kosztów związanych z ulgą, po terminie- odsetki za zwłokę na dzień złożenia wniosku,
- brak ograniczeń co do wysokości składek, których dotyczy ulga,
- zamiast odwołania można ponownie złożyć

do ZUS wniosek o rozpatrzenie sprawy w terminie 7 dni od dnia otrzymania odpowiedzi na wniosek,

b) zawieszenie realizacji umowy o rozłożeniu zadłużenia na raty lub umowy o odroczeniu terminu płatności na 3 miesiące (RDS):

- umożliwia zapłatę rat bądź odroczonej należności w późniejszym terminie, bez przeliczenia odsetek za zwłokę, chyba że wniosek o zawieszenie spłaty układu ratalnego złożono po upływie terminu płatności raty. Opłata prolongacyjna podlega przeliczeniu;
- dla każdego płatnika składek, który ma zawartą z ZUS umowę o rozłożeniu zadłużenia na raty lub umowę o odroczeniu terminu płatności;
- zawieszenie realizacji umowy dotyczy rat i składek nieopłaconych, których terminy płatności przypadają w marcu, kwietniu lub maju 2020 r.

c) odstąpienie od pobierania odsetek za zwłokę od należności za okres od stycznia 2020 r. (RDO):

- dla każdego płatnika składek,
- dotyczy odsetek za zwłokę w opłacaniu składek za okres od stycznia 2020 r.,
- jest możliwe w sytuacji, gdy składki już opłacono, ale po ustawowym terminie płatności i w związku z tym powstały odsetki,

- umożliwia niepłacenie odsetek za zwłokę od składek opłaconych po ustawowym terminie płatności,
- brak ograniczeń co do wysokości odsetek, których dotyczy ulga.

5. Nowa matryca stawek VAT

1 lipca 2020 r. zaczęła obowiązywać nowa matryca stawek VAT. W dużym stopniu objęła ona całe grupy towarowe jedną stawką VAT. Część towarów podrożała, a część potaniała.

Do końca czerwca 2020 r. był więc czas na zaktualizowanie danych księgowych, magazynowych oraz na wprowadzenie odpowiednich zmian w ewidencjonowaniu sprzedaży przy użyciu kas rejestrujących.

6. Przesunięcie terminu stosowania kas fiskalne on-line

Kasy fiskalne on-line to urządzenia, które przesyłają dane o rejestrowanej sprzedaży do systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Od 1.01.2021 r. w kasach on-line trzeba będzie rejestrować^[5]:

- świadczenie usług związanych z wyżywieniem wyłącznie świadczonych przez stacjonarne placówki gastronomiczne, w tym również sezonowo, oraz usług w zakresie krótkotrwałego zakwaterowania,
- sprzedaż węgla, brykietu i podobnych paliw stałych wytwarzanych z węgla, koksu i półkoksu przeznaczonych do celów opałowych.

Od 1.07.2021 r. przy ewidencjonowaniu świadczenia usług:

- fryzjerskich,
- kosmetycznych i kosmetologicznych,
- budowlanych,
- w zakresie opieki medycznej świadczonej przez lekarzy i lekarzy dentyistów,
- prawniczych,
- związanych z działalnością obiektów służących poprawie kondycji fizycznej – wyłącznie w zakresie wstępu.

[5] Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie przedłużenia terminów prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii.

Podatnicy, o których mowa wyżej, będą mieli prawo do ulgi w związku z zakupem kas elektronicznych. Ulga na kasy będzie przysługiwać, jeśli kasy zostały zakupione na dzień powstania obowiązku ewidencjonowania oraz jeśli zakup nastąpił w ciągu 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia ewidencjonowania.

Jednocześnie nie będzie obowiązku zwrotu ulgi otrzymanej w związku z zakupem starych kas (kupionych przed wejściem w życie zmian ustawowych, na które to kasy wykorzystali ulgę), nawet jeśli zaprzestaną używania tych starych kas przed upływem 3 lat od ich zakupu. Ulga nie ma zastosowania do podatników rozpoczynających ewidencjonowanie przy zastosowaniu innych rodzajów kas rejestrujących, tj. nieumożliwiających połączenia z Centralnym Repozytorium Kas i nieprzesyłających w sposób ciągły, zautomatyzowany i bezpośredni informacji z kas rejestrujących do tego systemu.

Przy czym może się w praktyce okazać (zwłaszcza w pierwszych latach funkcjonowania kas on-line), że per saldo dla danego podatnika bardziej opłacalnym rozwiązaniem będzie zakup kasy off-line bez ulgi niż zakup kasy on-line z ulgą. Różnice w cenach obu rodzajów kas mogą sprawić, że kasa off-line nawet bez ulgi będzie tańsza niż kasa on-line z ulgą. Pozostali podatnicy – świadczący innego rodzaju usługi bądź sprzedający inne towary – nie będą mieli obowiązku używania nowych kas rejestrujących i będą mogli nadal korzystać ze starych kas rejestrujących (dotychczas używanych, niemających połączenia z siecią).

7. JPK_VAT

Przeniesiono na 1 października 2020 r. wejście w życie nowego JPK_VAT.

8. Mikropożyczki dla firm – wniosek do 1 lipca 2020 r.

O pożyczki z Powiatowego Urzędu Pracy, czyli docelowo w zamierzeniu bezzwrotny zastrzyk gotówki do wysokości 5 tys. zł, mogą się ubiegać samozatrudnieni i mikroprzedsiębiorcy. Aby mikropożyczka w wysokości 5 tys. zł była umorzona do 23 czerwca 2020 r., przedsiębiorca musiał łącznie spełnić 2 warunki:

1) przez 3 miesiące od jej udzielenia musi nadal prowadzić firmę,

2) po upływie tych 3 miesięcy musi w ciągu 14 dni złożyć do urzędu pracy wniosek o umorzenie pożyczki.

Nie wiadomo, dlaczego rząd postawił ten warunek dodatkowego wniosku. Tym bardziej, że urzędy pracy mają dostęp do ewidencji gospodarczej, więc bez problemu mogą sprawdzić, czy firma działała przez wymagane 3 miesiące, i wtedy automatycznie umorzyć pożyczkę. Od 24 czerwca 2020 r. postanowieniami Tarczy 4.0[6] skasowano warunek z pkt 2, obecnie cyt. *„Pożyczka wraz z odsetkami podlega umorzeniu, pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres 3miesiący od dnia udzielenia pożyczki”*.

9. Dotacje na kapitał obrotowy

Od 15 czerwca 2020r. do 31 lipca 2020r. można składać wnioski o wsparcie w ramach konkursu „Dotacje na kapitał obrotowy” w ramach:

- Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój,
- Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

Program jest skierowany do średnich firm, które zanotowały spadek obrotów o minimum 30% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. w skali roku lub względem poprzedniego miesiąca.

Średnie przedsiębiorstwo, to podmiot który:

- ma siedzibę lub oddział na terenie Polski,
- zatrudnia mniej niż 250 pracowników,
- ma roczny obrót nieprzekraczający 50 mln euro lub roczną sumę bilansową nieprzekraczającą 43 mln euro.

Otrzymane dofinansowanie firmy będą mogły przeznaczyć na koszty:

- funkcjonowania przedsiębiorstwa,
- związane z finansowaniem kapitału, obrotowego, tj. opłacenie mediów, najem powierzchni, zakup towarów czy ubezpieczenie działalności.

Wnioskodawca w ramach niniejszego naboru może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie. Kwota dofinansowania stanowi iloczyn stawki jednostkowej dla określonego poziomu zatrudnienia i liczby mie-

---

[6] Art. 15zzd ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zmienionej ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19.

się, w których wnioskodawca potrzebuje wsparcia, przy czym wnioskodawca może ubiegać się o finansowanie kapitału obrotowego na okres maksymalnie 3 miesięcy.

Łącznie na dotacje w ramach tego projektu Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ma przeznaczyć 2,5 mld zł.

10. Faktyczny obraz pomocy dla firm

Na podstawie *Tarczy Antykryzysowej* przedsiębiorcy mogą się ubiegać również o subwencję z Polskiego Funduszu Rozwoju zarządzającego „*tarczą finansową*”. Tarcza ta, tak jak pozostałe narzędzia, o których mówi się, że mają pomóc przedsiębiorcom budzi wiele sprzecznych emocji. W internecie pojawiają się opinie typu „*Te subwencje polegają na zmęczeniu przedsiębiorcy, aż odpuści*”. Dlatego też ważne jest, by pracownicy mieli na względzie, że pracodawcy mogą dokładać starań, by utrzymać istniejący w ich firmach stan zatrudnienia, jednakże w wielu przypadkach może to się okazać niemożliwe. Problemem jest stopień skomplikowania treści ustaw składających się na *Tarczę Antykryzysową*, niedbalstwo legislacyjne ustawodawcy i postawa urzędników.

Co ma zrobić przedsiębiorca, który otrzymał odmowę subwencji z „tarczy PFR”, ponieważ według PFR ma zero pracowników, a we wniosku wpisał 2, bo faktycznie w dniu składania wniosku zatrudnia 2 osoby oraz we wniosku podał kwotę brutto, bo proszono o tę kwotę, a w odmowie otrzymał informację, że kwota się nie zgadza i podano mu kwotę netto?

W zależności od faktycznych powodów odmowy, możliwe jest złożenie nowego, poprawionego wniosku za pośrednictwem tego samego banku, przez który złożono poprzedni wniosek. We wniosku należy podać kwotę netto, gdyż za przychód ze sprzedaży towarów i usług opodatkowanych VAT uważa się tu przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług. PFR ustala liczbę pracowników na podstawie imiennych raportów rozliczeniowych ZUS RCA i przeprowadza weryfikację wyłącznie na podstawie danych ZUS, dlatego przedsiębiorca powinien zweryfikować we właściwym ZUS, czy złożył wszystkie wymagane dokumenty i czy w danych ZUS wykazana jest odpowiednia liczba pracowników dla odpowiednich okresów. Na potrzeby wniosku liczbę pracowników ustala

się na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o wypłatę, ale nie wyższą niż liczba pracowników na dzień 31 grudnia 2019r. albo na koniec miesiąca odpowiadającego nazwie miesiąca złożenia wniosku w roku poprzednim.

Jeśli przedsiębiorca wniosek o subwencję złożył w maju 2020 r. ale do 31 grudnia 2019 r. nie zatrudniał pracowników, zatrudnił ich dopiero od 2 stycznia 2020 r. to:

- na dzień 31 grudnia 2019 r. wykazuje 0 pracowników,
- na kwiecień 2020 r. mimo że faktycznie zatrudnia 2 pracowników może wykazać ich 0,

a więc nie spełnia warunków, by potrzymać subwencję. Przedsiębiorca nie otrzyma pieniędzy i musi sobie poradzić sam.

Przedsiębiorca prowadzi firmę remontową, zatrudnia 6 osób i przed miesiącem za pośrednictwem banku w którym ma konto firmowe, przez stronę internetową tego banku wysłał wniosek do PFR o pieniądze z „tarczy finansowej”.

Poza standardowymi informacjami, które trzeba podać (jak na przykład własne dane, numer konta), na jednej ze stron jest seria oświadczeń potwierdzanych kliknięciem, o treści oświadczam, że:

- zapoznałem się z możliwymi celami, dla których może być wykorzystana subwencja, oraz oświadczam, że wykorzystam subwencję na (tu wymienione zgodnie z prawem możliwe wydatki),
- jestem uprawniony do reprezentowania przedsiębiorstwa,
- potwierdzam, że wszystkie przedstawione informacje i złożone oświadczenie są zgodne z prawdą,
- prowadzę działalność w sektorze rybołówstwa,
- prowadzę działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych.

Te ostatnie 2 oświadczenia w przypadku wniosków w niektórych bankach są w jednym ciągu razem z tymi obowiązkowymi do zaznaczenia, a wprowadzono je tylko i wyłącznie po to, żeby zgodnie z wymogami Unii Europejskiej ograniczyć wysokość subwencji (dla „zwykłych” firm limit to 800 tys. euro, dla rolników - 100 tys. euro, a dla rybaków 120 tys. euro). Wielu przedsiębiorców odruchowo też zaznaczyło te oświadczenia. Przedsiębiorca z przykładu prowadzący firmę remontową omyłkowo zaznaczył, że jest rolnikiem. Ubiegał się on

o 100 tys. zł (22,6 tys. euro), a więc nie przekroczył limitu subwencji dla rolników. Mimo to PFR chce od niego i od innych przedsiębiorców w podobnej sytuacji, aby zwrócili całość otrzymanej subwencji. Przedsiębiorca z przykładu zaplanował, że zwróci otrzymaną kwotę i wystąpi z nowym wnioskiem, już bez zaznaczania, że jest rolnikiem. Problem w tym, że nie może tego zrobić. PFR w ogóle nie opracował sposobu zwracania środków. Nie ustalił tego precyzyjnie z bankami. Nie wiadomo więc, czy i kiedy będzie można złożyć wniosek o nową subwencję po zwrocie starej. Konsultanci PFR w sprawie zwrotów odsyłają do banków, a te twierdzą, że żadnych wytycznych nie ma i oczekują w tym zakresie deklaracji ze strony PFR.

Notka o autorze:

dr Olena Krawczyk-Antoniuk – prawnik, mediator, arbiter w Sądzie Arbitrażowym przy RIG w Katowicach i RIPH w Gliwicach, doradca obywatelski. Przez ponad 15 lat pracowała głównie w jednostkach państwowych i samorządowych na stanowiskach od specjalisty, głównego specjalisty, kierownika, aż do zastępcy dyrektora. Obecnie prowadzi własną firmę doradczą zajmującą się prowadzeniem szkoleń i obsługą podmiotów gospodarczych (w zakresie zagadnień związanych z prawem, podatkami i tłumaczeniami).

Najnowsze publikacje naukowe autorki dotyczą wpływu relacji międzyludzkich na funkcjonowanie firmy:

- 1) O. Krawczyk-Antoniuk, Rola menedżera w procesie skutecznego motywowania pracowników, w: Zarządzanie i ekonomia. Teraźniejszość i przyszłość, pod. red. nauk. Cz. Szmidta, wyd. Poltext, Warszawa 2016.
- 2) O. Krawczyk-Antoniuk, Organisational climate vs. emotional intelligence of employees/managers, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej: seria Organizacja i Zarządzanie” 2017, z. 105.
- 3) O. Krawczyk-Antoniuk, Wybrane determinanty proefektywnościowego modelu klimatu organizacyjnego, w: Współczesne trendy zarządzania organizacjami, pod red. nauk. M. Lisiński, J. Dzieńdziora, M. Wróbel, Wydawnictwo Naukowe Akademia WSB, Dąbrowa Górnicza 2018.
- 4) O. Krawczyk-Antoniuk, A. Wziętek-Staśko, Pozytywny klimat w organizacji czynnikiem determinującym poczucie satysfakcji z pracy, „Marketing i Rynek” 2017, nr 4.

W 2019 r. uzyskała tytuł doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. W pracy pt. „Proefektywnościowy model klimatu organizacyjnego” badała możliwość skonstruowania i wdrożenia w firmach proefektywnościowego modelu klimatu organizacyjnego.

Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego „DOGMA” jest jedną z wiodących organizacji pozarządowych, która od 16 lat realizuje szereg inicjatyw obywatelskich nakierowanych na poszerzenie świadomości prawnej społeczeństwa oraz dostępu do bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich.

Od 2016 roku Stowarzyszenie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. W ciągu 4 lat udzielono ponad 30 tys. porad osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz niejednokrotnie pozbawionym środków finansowych na skorzystanie z profesjonalnej pomocy prawnej na rynku usług prawniczych. Obecnie w ramach statutowej działalności Stowarzyszenie współpracuje z ponad 60 prawnikami, radcami prawnymi, adwokatami, doradcami obywatelskimi oraz mediatorami, specjalizującymi się w różnych dziedzinach prawa.

W roku 2020 pełniły dyżury w 46 Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Obywatelskiej na terenie województwa śląskiego i małopolskiego.

Wykaz punktów znajduje się na: www.dogma.org.pl

Masz pytania, wątpliwości?

Obawiasz się o swoje prawa?

Skontaktuj się z nami!

CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ:

**Stowarzyszenie Na Rzecz
Poradnictwa Obywatelskiego
"DOGMA"**

40-074 Katowice, ul. Raciborska 48 lok. 2

tel. 32 557 51 83

tel. 514 797 671

e-mail: stowarzyszeniedogma@gmail.com

www.dogma.org.pl

NIP: 634-25-05-321

REGON: 278130684

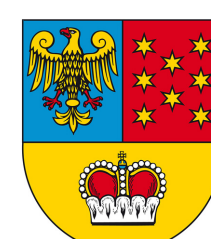
KRS: 0000175368

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Zadanie publiczne współfinansowane
ze środków otrzymanych z Powiatu Lublinieckiego

**POWIAT
LUBLINIECKI**